

NYELVI JOGOK KÖZÉP- EURÓPÁBAN

Az 1920-ban aláírt trianoni békediktátum a legtöbb ember számára ismerősen cseng, ennek a szerződésnek értelmében Magyarország elveszítette területének 2/3-át, magyarok milliói lettek olyan országok polgárai, amelyekben korábban soha nem éltek. Magyarországon mind a mai napig egy nosztalgikus hangulat érzékelhető a régi Magyarországgal kapcsolatosan, amely érthető is, hiszen ennek a multikulturális Birodalomnak a szétesése után kevés jó történt a Közép-Európai térségben, nevezetesen a Második Világháború, kommunizmus és a jugoszláviai háború.

Az Európában létező autonóm nyelvek ábrázolása.

A NYELVI JOGOK AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓ FELTÉTELEI

Egy egyesült Európában a tagországok közötti államhatárok eltűnnek. Románia és Szlovákia az Európai Unióhoz való csatlakozásának feltételeként különböző szerződéseket ⁽¹⁾ írt alá Magyarországgal, amelyekben az országhatárokat megerősítik, de ugyanakkor a magyar anyanyelvű kisebbségek nyelvi jogait explicit módon elismerik. Mindezek a nyelvi jogok egy nagyon jó és igazságos alapot biztosítanak a közép-európai autonóm magyar lakosság számára. Mindezeket a jogokat újra megfogalmazták és kiegészítették különböző európai szerződésben, ilyen például az Európai Regionális Nyelvek Kartája.

A MAGYAR NYELV HASZNÁLATÁNAK NYELVI JOGAI

Ezek szerint a jogok szerint a magyar nyelv hivatalos nyelvként használható mindazokon a településeken, ahol a lakosságnak legalább 20 %-a magyar ajkú vagy magyar ajkú volt. Így egy 20%-ban magyarok lakta faluban vagy városban jog szerint magyarul lehet beszélni és levelezni a rendőrséggel, helyi tanáccsal, tűzoltósággal, kórházzal, adóhivatallal, egyéb állami intézménnyel, ezen kívül pedig a magyar nyelvű táblák kifüggesztése kötelező ⁽²⁾. A 20 %-os küszöb nem érvényes a bíróságokon, ott a magyar nyelv szabad használata megengedett, egy ideje civil ügyekben is. Szerbiában és Szlovéniában a magyar nyelv egy hivatalos regionális nyelv. ⁽³⁾

A NYELVI JOGOKAT NEM ISMERIK, ÉS NEM HASZNÁLJÁK

A megnevezett nyelvi jogoknak egy furcsa aspektusa, hogy a magyar lakosság nagy része nem ismeri és/vagy nem meri használni ezeket, illetve a nyelvi jogok megszegése esetén nem nyújt be semmiféle panaszt. Bár Romániában és Szlovákiában jogi eszközök léteznek a nyelvi jogok kikényszerítésére, mindkét országban vannak olyan politikai erők, amelyek mindent megtesznek annak érdekében, hogy a magyar nyelvű polgárokat elbátortalanítsák a nyelvi jogaik használatának tekintetében ⁽⁴⁾. Ott, ahol egy született holland azonnal lépéseket tesz, amennyiben a jogait megsértik vagy korlátozzák, Szlovákia és Románia lakosai olyan magatartást mutatnak, amely egy szabad világban és demokráciában felnövő ember számára nehezen érthető meg. ⁽⁵⁾

Két példával illusztrálni szeretném, hogy hogyan történik ezekben az országokban a magyar lakosok elbizonytalanítása és a nyelvi jogaik használatával kapcsolatos elbátortalanítás:

[HTTP://WWW.MAGYAR-EMBERI-JOGOK.EU](http://www.magyar-emberi-jogok.eu)

NYELVI JOGOK KÖZÉP- EURÓPÁBAN

KOLOZSVÁR 2004

PÉLDA 1: KOLOZSVÁR

Egy romániai elnöki ⁽⁶⁾ rendelet értelmében Erdély fővárosa, Kolozsvár a 20 %-os települések közé tartozik, ami azt jelenti, hogy a magyar hivatalos nyelv ebben a városban. Az akkori sovíniszta polgármesternek, Gheorghe Funarnak, sikerült elérnie azt, hogy a kötelező magyar nyelvű táblák elhelyezése helyett, diszkrimináló, magyarelles táblákat helyezzenek el. Ezek a táblák már fokozatosan eltűntek, de magyar feliratú táblák még mindig nincsenek, holott ez a román törvény értelmében kötelező lenne. Információim szerint senki nem emelt emiatt hivatalosan panaszt a román hatóságoknál.

PÉLDA 2 : SZLOVÁKIAI NYELVTÖRVÉNY

A Szlovákiában hatalmon levő nacionalista kormány odáig ment el, hogy összetákolta egy olyan abszurd törvényt, amely szerint a magyar nyelv és az angol nyelv használata is tilos, sőt még magas pénzbírsággal büntethető is. Ez a törvény nemcsak a szlovák alkotmányba ütközik bele, hanem az európai emberjogi szerződésbe és a Magyarországgal kötött alapszerződésbe is. Ezért ez a törvény egy papír torzszülött, amely kivitelezhetetlen. ⁽⁷⁾ Mégis ennek a törvénynek a bevezetése sok magyar ajkú emberben félelmet és bizonytalanságot keltett. Annak ellenére, hogy számos lehetőség van arra, hogy szót emeljenek ez ellen az abszurd és kivitelezhetetlen törvény ellen.

SOMORJA FELVIDÉK 2010

POZITÍV PÉLDÁK

[HTTP://WWW.MAGYAR-EMBERI-JOGOK.EU](http://www.magyar-emberi-jogok.eu)

NYELVI JOGOK KÖZÉP- EURÓPÁBAN

A FRÍZ ZÁSZLÓ SZABADON LOBOG

Szerencsére a régióban pozitív példák is találhatóak, Szlovénia például belefoglalta az alkotmányába, hogy a magyar nyelv hivatalos nyelv, és Szerbia is a magyart regionális hivatalos nyelvként ismerte el. Itt a mi házuk táján is vannak pozitív példák, ilyen például a frízek helyzete Hollandiában ⁽⁸⁾, a német anyanyelvűek helyzete Belgiumban, a francia anyanyelvűeké a Benelux-ban, svéd anyanyelvűek helyzete Finnországban, német anyanyelvűeké Olaszországban.

MIT KELL TENNÜNK?

A nyelvi jogok portálon találhatóak a magyarok nyelvi jogai, letölthetők a releváns szerződések, ugyanakkor mintalevelek találhatóak, amelyek segítségével, a nyelvi jogok megsértése esetén panaszt lehet tenni a román vagy szlovák hatóságoknál. Remélem, hogy minden érintett megnézi a nyelvi jogokat, használja őket, és nem sajnálja az időt és az energiát arra, hogy szükség esetén, panaszt tegyen a nyelvi jogok megsértése miatt.

NYELVI JOGOK PORTÁL LANGUAGE-RIGHTS.EU

Szlovákia és Románia tagjai az EU-nak, tehát ezek a jogok, mindnyájunk jogai. Így használja fel számtalan román és szlovák állampolgár az EU-s jogait arra, hogy itt dolgozzon vagy vállalkozzon. Egy olyan holland vállalkozás, amely több közép- európai országban akar tevékenységet folytatni, üzleti előnyöket szerezhet abból, hogy a teljes dokumentációját egyetlen nyelvre fordíttatja le, és pedig magyar nyelvre, hiszen a magyar nyelv hivatalos nyelv Románia, Szlovákia, Szerbia, Szlovénia, Ukrajna bizonyos régióiban, illetve Ausztria és Horvátország bizonyos településein, és természetesen Magyarországon is. Ezeknek a nyelvi jogoknak az ismerete a turizmus szempontjából is nagyon fontos. ⁽⁹⁾

[HTTP://WWW.MAGYAR-EMBERI-JOGOK.EU](http://www.magyar-emberi-jogok.eu)

NYELVI JOGOK KÖZÉP- EURÓPÁBAN

ISMERJE ÉS GYAKOROLJA NYELVI JOGAIT!

NYELVI JOGOK SZÓRÓLAP

A language-rights.eu oldalon letölthető egy szórólap, amely tartalmazza a Közép- Európában élő magyarságnak a tíz legfontosabb nyelvi jogát. Ezeknek a szórólapoknak a Szlovákiában való szétesztéséről egy holland tévéműsor is készült (Nederlandse omroep LLINK in het programma De vlinderslag). A műsort megnézheti az alapítvány weboldalán: www.human-rights-hungarians.eu. Ugyanitt megtalálhatóak különböző bátor romániai és szlovákiai polgári kezdeményezések a weboldalai, mint például a nyelvijogok.ro és cemo.ro.

Összefoglalva: itt az ideje annak, hogy búcsút mondjunk a (Trianon-) nosztalgiának és hogy becseréljük azt, a nyelvi jogok betartásának tárgyilagos megközelítésére.

Landman Gábor

Az ECHRHCÉ pénztárosa Szeptember 2010

NYELVI JOGOK KÖZÉP- EURÓPÁBAN

1. Magyarország alapszerződése a szomszédos Romániával és Szerbiával. Ez a szerződés expliciten tartalmazza a kisebbségek jogait, az 1995-ös strassburgi kisebbségek szerződéshez hasonlóan. Lásd: language-rights.eu
2. A 2001-ben hozott 184-es romániai törvény ezeken a törvényeken alapszik. Ezek szerint a törvények szerint kötelező a magyar nyelv használata a nyilvános ügyintézésben ott, ahol a magyar lakosság aránya eléri a 20%-ot.
3. Szlovénia esete példaértékű a régió számára, Szerbia természetesen nem (Koszovó és más emberjogi sértések miatt, többek között magyarok ellen is), Szerbia csak a papírforma szerint példaértékű.
4. Romániában és Szlovákiában virulens nacionalista és rasszista mozgalmak léteznek, mint például a Vatra Romaneasca, Noua Dreapta és a Romania Mare politikai párt, vagyis a Nagy Románia Párt, ennek a pártnak a vezető személyisége Kolozsvár volt polgármestere a xenofób és rasszista Gheorghe Funar. Szlovákiában a Matica Slovenska és az SNS, valamint a HZDS létezik, mindkettő a szlovák kormány tagja volt 2010-ig. Ilyen jellegű rasszista és xenofób politikai mozgalmak Hollandiában ismeretlenek.
5. A fiatal nemzedéken kívül a társadalom nagy része egy diktatúrában nőtt fel. Szlovákiában megszólítottak magyar ajkú emberek miközben nyelvi jogokat tartalmazó szórólapokat osztogattam. Erről felvételek is készültek, amelyekből kiderül, hogy mennyire félnek az emberek a kormánnyal szemben tenni valamit. Ezek a felvételek saját tulajdonomban vannak.
6. Lásd Románia Hivatalos Közlönyét, amelyben a magyarul lakta városok neveit közölték. HOTARAREA 1415/2002, GUVERNUL ROMANIEI, online a [http://www.legestart.ro/Hotararea-1415-2002-modificarea-unor-anexe-Normeale-aplicare-dispozitiilor-privitoare-dreptul-cetatenilor-apartinand-unei-minoritati-nationale-folosi-limba-materna-adminis-\(NjQzMzY-\).htm](http://www.legestart.ro/Hotararea-1415-2002-modificarea-unor-anexe-Normeale-aplicare-dispozitiilor-privitoare-dreptul-cetatenilor-apartinand-unei-minoritati-nationale-folosi-limba-materna-adminis-(NjQzMzY-).htm) oldalon.
7. A szlovák nyelvtörvény ellentmond a szlovák alkotmánynak, amely megtiltja a nyelvi alapon történő diszkriminációt, továbbá ellentmond az európai emberjogi szerződésnek, az alapszerződésnek, és a strassburgi kisebbségi szerződésnek. Ennek a papíron létező törvénynek az egyetlen célja a magyarok megfélemlítése. Beidéztek ugyan embereket, de büntetést soha nem kapott senki. Amíg senkit nem büntetnek meg, addig nem állapítható meg az, hogy a nyelvtörvény ellentmond a fent megnevezett törvényeknek.
8. Frízek Hollandiában, lásd a De Nederlandse naleving van de Taalrechten van de Friese minderheidtaal című összefoglalás rámutat arra, hogy a hollandiai frízek nyelvi jogainak betartása példaértékű a szlovákiai és romániai joggyakorlat számára. G.landman feb 2010-09, a teljes cikk az alapítvány weboldalán olvasható. Sloveense grondwet http://www.servat.unibe.ch/icl/si00000_.html#45
9. Egy holland cukrásznak, aki bossche bolt akar Közép- Európában árunni, a Dunaszerdahelyi (Szlovákia), beregszászi (Ukrajna), székelyudvarhelyi (Románia), zentai (Szerbia), lendvai (Szlovénia) és Budapesti (Magyarország), ehhez csatlakozik még néhány település Ausztriában és Horvátországban, telephelye számára a kézi útmutatókat, engedély kérelmeket, munkaprocedúrákat elméletileg egy nyelven kell, hogy elkészítse. Itt olyan jogokról van szó, amelyeket több szerződés biztosít, mindennek ellenére előfordulhat, hogy a helyi hatóságok tartózkodóan viselkednek. Elméletileg a magyar nyelv 8 országnak bizonyos régióinak hivatalos nyelve. Kereskedelmi szempontból ez eddig ismeretlen lehetőségeket biztosít.